

PRAWDA I FAŁSZ W INTERNECIE

CEL: refleksja nad tym, na ile internet jest źródłem czerpania wiedzy o świecie, poszukiwanie wiarygodnych źródeł

TREŚĆ: fakty i pseudofakty w internecie, jakim stronom można ufać, czym jest plagiat

METODY: quiz na wiedzę ogólną, dyskusja z notowaniem, projekt grupowy jako praca domowa

1. Prawda i fałsz w internecie

Treść: fakty i pseudofakty w internecie, jakim stronom można ufać, czym jest plagiat

Metody: quiz na wiedzę ogólną, dyskusja z notowaniem, projekt grupowy jako praca domowa

- I. Nauczyciel zaczyna od quizu na wiedzę ("Czy jesteś mądrzejszy od piątklasisty")*. Dzieli klasę na grupy. Każda grupa wybiera kapitana, który w jej imieniu na sygnał pokaże wybraną odpowiedź (literę A, B, C lub D). Nauczyciel czyta lub wyświetla poniższe pytania. Grupy naradzają się po cichu, decydują przez kilkanaście sekund którą odpowiedź wybrać. Na dany sygnał wszystkie grupy pokazują wybraną literę. Nauczyciel przyznaje punkty za poprawne odpowiedzi. Na koniec quizu nauczyciel pyta uczniów, gdzie szukaliby odpowiedzi na te pytania. Jeżeli w internecie, to na jakich stronach?
- II. Nauczyciel omawia z uczniami temat zadając pytania:
  - Jak myślicie, o czym jest dzisiejsza lekcja? (o czerpaniu wiedzy z internetu)
  - Czego jest więcej w internecie: prawdy czy nieprawdy? (możliwe, że nieprawdy, mimo że internauci lubią się poprawiać, ich wypowiedzi są spontaniczne, nie sprawdzone, poza tym kłamstwa rozprzestrzeniają się bardzo szybko ze względu na siłę działania internetu)
  - Skąd się bierze nieprawda w internecie? (brak odpowiedzialności za wypowiedzi internautów, celowe wprowadzanie w błąd, plotki, itp.) Podajcie przykłady.
  - Z jakich stron korzystacie, kiedy chcecie się czegoś dowiedzieć? (Przykładowe strony, z których lubimy czerpać wiedzę: Wikipedia, Ściąga.pl, Wiedza Bezużyteczna, zapytaj.onet.pl)
  - Jak możemy sprawdzić, czy wiedza z internetu jest prawdziwa? Co mogę zrobić, jeśli nie mam pewności co do przeczytanych informacji?
  - Wikipedia to taka wolna internetowa encyklopedia – w jaki sposób powstają wpisy w Wikipedii? (Każdy, kto się zarejestruje, ma prawo redagować treść, inni mają prawo ją poprawiać. Treści udostępniane są na Wikipedii na zasadzie wolnych licencji – tzn. mają autora, który rości sobie prawo do własności intelektualnej). Czy można ufać Wikipedii? (często tak, ale w ograniczonym zasięgu, zawsze lepiej sprawdzić informacje w podręcznikach). Co to jest plagiat? (kopiowanie dzieła, np. części tekstu i podawanie siebie jako autora tego tekstu)
  - Jakich źródeł używacie do odrabiania prac domowych? Jakie są najbardziej wiarygodne?
- III. Uczniowie z nauczycielem robią burzę mózgów odnośnie tego, jakie strony w internecie są najlepszym źródłem wiedzy w danych dziedzinach. Na przykład oficjalna strona Słownika Języka Polskiego (<http://sjp.pl/>) do sprawdzania poprawności słów. Można kontynuować tę lekcję jako projekt – grupki dostają zadanie, aby znaleźć wiarygodne, naukowe strony odnośnie przedmiotów szkolnych.

QUIZ "Czy jesteś mądrzejszy od piątoklasisty"

- Liczbą pierwszą jest:
A. 3
B. 4
C. 10
D. 12
- Grenlandia to:
A. Wyspa
B. Kontynent
C. Część Australii
D. Największa wyspa świata
- Który wyraz został poprawnie napisany?
A. żeżucha
B. rzeżucha
C. rzeżócha
D. rzerzucha
- Gdzie nie występują pingwiny?
A. Na Antarktydzie
B. W Arktyce
C. W Afryce
D. Na biegunie południowym
- W którym roku zakończyła się polsko-niemiecka wojna 16-letnia?
A. 1018
B. 1410
C. 1025
D. 1122
- Z iloma państwami Polska ma granice lądowe?
A. 4
B. 5
C. 6
D. 7
- Soję zaliczamy do roślin
A. bulwiastych
B. włóknistych
C. zbożowych
D. oleistych
- Mały, niedopalony do końca kawałek świecy to:
A. świekra
B. niedopalek
C. ogarek
D. lichtarz
- Paradna szabla szlachecka to:
A. koncerz
B. parantela
C. karabela
D. kontusz
- Podstawowy pokarm niedźwiedzia wargacza to:
A. termity
B. jagody
C. pędy bambusa
D. ryby
- Ile wynosi prawidłowa liczba zębów mlecznych u człowieka?
A. 20
B. 24
C. 28
D. 32
- Na rewersie dwuzłotówki wyobrażone są dwa stylizowane liście. Jakiego drzewa?
A. dębu
B. lipy
C. jarzębiny
D. olchy
- Ile lat żył Józef Piłsudski?
A. 59
B. 62
C. 67
D. 72
- Inna nazwa bursztynu to
A. bukszpan
B. tartan
C. reglan
D. jantar
- Kubizm to:
A. nazwa ugrupowania malarzy
B. kierunek w malarstwie
C. technika nakładania farby
D. rodzaj ramki do obrazu

Autorki: Dorota Kondrat i Agnieszka Taper

Publikacja stworzona przez Fundację Instytut Edukacji Kreatywnej – INEK w 2015 r.

Projekt "Z kamerą u dzieci buszujących w sieci" realizowany jest w ramach programu dotacji Bezpiecznie Tu i Tam Fundacji Orange.

Licencja: Creative Commons Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Na tych samych warunkach 3.0 Polska